

UAB “Kultūros vertybių paieška”

Dalia Ostrauskienė

**Kurmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zonos,
Šalčininkų r. sav., Kurmelionių k., archeologinių žvalgomųjų tyrimų
2014 m. ataskaita**

Vilnius 2015

Turiny

Įvadas.....	3
Ankstesnių tyrimų apžvalga	4
Tyrimų aprašymas	5
Išvados	10
Brėžinių ir nuotraukų sąrašas	11
Brėžiniai	15
Nuotraukos	16
Priedai:(1 – 3).....	34
Archeologinių tyrimų projekto kopija	35
Archeologinių tyrimų leidimo kopija	44
Kompaktinė plokštelė (CD): Ataskaita.....	45

IVADAS

2014 m. lapkričio mėnesį buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai Kurmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zonos teritorijoje, Šalčininkų r., Kurmelionių k. Kurmelionių kaimas yra apie 44 km nuo Vilniaus, pietryčiuose, prie sienos su Baltarusija.

Tyrimą užsakė UAB „Ryšių statyba“, planuodama pagal parengtą projektą Šalčininkų rajono savivaldybėje, nuo Akmenynės km. iki Kurmelionių km. (apie 6044 m ilgio atkarpoje), šviesolaidinių kabelinių linijų įrengimo darbus. Dalis šviesolaidinio kabelio linijos – iki 1017 m ilgio bus tiesiama per šias nekilnojamą kultūros vertybių apsaugos zonas: Kurmelionių piliakalnis su gyvenviete (24119), Piliakalnis vad. Pilalė (1926), Gyvenvietė (24120), Šalčininkų r. sav., Kurmelionių k. (Akmenynės sen.). Juos numatoma tiesti iki 0,4 m pločio ir iki 0,8 m gylis tranšėjoje. Dėl šios priežasties suprojektuotos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai, kurių tikslas nustatyti kultūrinio sluoksnio chronologiją ir storį, užfiksuoti galimas statinių liekanas ar kitus archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių turinčius objektus. Taip pat nustatyti tolimesnių tyrimų reikalingumą ir pobūdį. Kaip tyrimų projekte ir buvo numatyta, būsimos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje, kurios ilgis iki 1017 m, maždaug kas 40 – 50 m atstumu iširtas 21 šurfas (21 m²).

Archeologiniams žvalgomiesiems tyrimams leidimą Nr. LA-417 (2014-10-22) archeologei D. Ostrauskienei išdavė Kultūros paveldo departamentas pagal tyrimų projektą Nr. 417 (2014-10-21).

Lauko darbus ataskaitos autorei padėjo atlikti UAB „Kultūros vertybių paieška“ darbuotojai, tyrimų eigą fotografavo ataskaitos autorė.

ANKSTESNIŲ TYRIMŲ APŽVALGA

Artimiausios tirtos vietos tai Kurlmelionių piliakalnis ir gyvenvietė. Šie yra Kurlmelionių kaimo PV krašte¹. Kurlmelionių km. yra ant kalno, vadinamo Pilale, yra mūrinės pilies griuvėsiai². Piliakalnis pasiekiamas iš Turgelių-Kurlmelionių kelio, už kaimo pavažiavus Baltarusijos sienos link ir PV kryptimi link Negirbėnų. Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje. Aikštelė ovali, pailga V-R kryptimi, 60x40 m dydžio, per 1,5 m iškilium viduriu. Joje aptikta lygios ir brūkšniuotos keramikos, šlako, gyvulių kaulų, molio tinko. Aikštelės V ir R galų pakraščiuose yra 5-6 m pločio ir 1 m gylio griovys, už kurio supiltas 0,5-1,5 m aukščio, 5-8 m pločio pylimas. V papėdėje yra 20 m pločio, 1 m gylio griovys. PV aikštelės kampe yra įvažiavimo į ją liekanos. Šlaitai statūs, 8-9 m aukščio.³ 1983 m. archeologė E. Grigalavičienė aikštelėje ištyrė 3,6 m², rado 90 cm storio kultūrinį sluoksnį su akmenų grindiniu.⁴ Piliakalnis datuojamas I tūkst. – II tūkst. Pradžia. P-R ir Š-ŠV papėdėse yra 1 ha ploto papėdės gyvenvietė. 1968 m. archeologas V. Daugudis vykdė žvalgomuosius tyrimus, kurių metu rasta keramika: lygi, brūkšniuota, grublėta bei gargažės.⁵ 1988 m žvalgomosios archeologinės ekspedicijos metu Šalčininkų rajone Kurlmelionių piliakalnyje rasta lipdytos keramikos⁶. 1997 m. archeologas R. Kraujalis Kurlmelionių piliakalnio suplokštėjusiam R pylime ištyrė 1,8x1,3 m dydžio, 2,8 m gylio duobę, kur aptiko brūkšniuotosios keramikos šukių.⁷

---

¹ Lietuvos TSR archeologijos atlasas. Vilnius, 1975, t. 2, p. 91 (Nr.354).

² Tarasenska P. Lietuvos archeologijos medžiaga. Kaunas, 1928, p. 164

³ Lietuvos piliakalniai: atlasas. Vilnius, 2005, t. 2, p. 424.

⁴ Grigalavičienė E. Čepeliūnų, Varėnos raj., Kurlmelionių, Šalčininkų raj. ir Papiškių-Rudaminos, Vilniaus raj. piliakalnių žvalgymo duomenys. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 1050, p. 4-5.

⁵ Daugudis V. Lietuvos TSR kultūros ministerijos archeologinės žvalgomosios ekspedicijos Eišiškių rajone ataskaita. 1968 09 17 – 1968 09 26. Vilnius, 1968. KPC paveldosaugos biblioteka, f. 27, ap. 1, p. 6.

⁶ Balčiūnas J. 1988 metų žvalgomosios archeologinės ekspedicijos Šalčininkų rajone ataskaita. Vilnius, 1989. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 27, ap. 1, b. 138, p. 25.

⁷ Kraujalis R. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1996-1997 metais. Vilnius, 1998, p. 458.

TYRIMŲ APRAŠYMAS

Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Kurlmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zonos teritorijoje, Šalčininkų r., Kurlmelionių k. lauko darbai vyko 2013 m. lapkričio mėnesį. Buvo iškastas dvidešimt vienas 1 x 1 m dydžio šurfas, viso ištirtas 21 m² plotas, projektuojamos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje. Kurlmelionių kaimas yra apie 44 km nuo Vilniaus, pietryčiuose, prie sienos su Baltarusija. Kurlmelionių piliakalnis yra 0,5 km nuo Kurlmelionių kaimo, jo PV krašte. Dalis šviesolaidinio kabelio trasos, kuri patenka į nekilnojamų kultūros vertybių apsaugos zoną – apie 332 m ilgio, suprojektuota Kurlmelionių kaimo, Kurlmelionių g. V pusėje – PR kryptimi. Šioje atkarpoje, maždaug kas 50-55 m atstumu iki žemio ištirti septyni 1 m² dydžio šurfai. Kita trasos dalis (apie 785 m ilgio) patenkanti į nekilnojamų kultūros vertybių apsaugos zoną, suprojektuota link Negibėnų km., RV kryptimi (foto nr. 1-4). Šioje atkarpoje, maždaug kas 40-64 m atstumu iki žemio ištirta keturiolika 1 m² dydžio šurfų. Viso būsimos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje, kurios ilgis iki 1017 m, maždaug kas 40–60 m atstumu iki žemio ištirtas 21 šurfas. Tyrimų metu fiksuotas 0,5–1,3 m storio, 4–6 horizontų, XIX – XXI a. permaišytas, supiltinis kultūrinis sluoksnis, su keliais pavieniais to laikotarpio radiniais.

Šurfas Nr. 1 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 5 – 8) 1 x 1 m dydžio, buvo kasamas Kurlmelionių g. R dalyje. Šurfo koordinatės 601666.4 6027730.1 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 15 cm storio. Jame rasta stiklinių butelių ir jų šukių. Giliau aptiktas iki 40 cm storio tamsiai pilko grunto su su statybinėmis griuvenomis, šiukšlėmis sluoksnis. Po juo iki 20 cm storio tamsiai pilko grunto su smėlio ir molio tarpais sluoksnis. Šurfo P dalyje, 70 cm gylyje nutiesti kabeliai, šioje šurfo dalyje suversti akmenys. Giliau, iki 40 cm storio pilko grunto su molio priemaišomis sluoksnis. 1,1 m gylyje pasiektas žemis – molis.

Šurfe Nr. 1 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 2 1 x 1 m dydžio tirtas 65 m atstumu PR kryptimi nuo šurfo **Nr. 1** (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 9-12.). Šurfo koordinatės 601727,5; 6027709,1 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 15 cm storio. Po juo, fiksuotas iki 20 cm storio žvyringo pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 15-30 cm storio pilko grunto su smėlio tarpais sluoksnis, ŠV šurfo kampe asfalto sluoksnis. Po juo fiksuota PV šurfo dalyje iki 40 cm storio geltono smėlio sluoksnis, ŠR dalyje tamsiai pilko grunto su molio tarpais sluoksnis iki 80 cm storio. 1,3 m gylyje pasiektas žemis – rudas molis. Šurfe Nr. 2 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfe Nr. 2 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 3 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.13-16) 1 x 1 m dydžio tirtas Kurmelių g., PR kryptimi, tarp šurfo Nr. 2 ir šurfo Nr. 3 – 45,5 m atstumas. Šurfo koordinatės 601754,1 6027673,5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Giliau, juodas gruntas su šaknimis iki 10 cm storio. Po juo, iki 10 cm storio žvyro sluoksnis su pilko grunto priemaišom. Po juo, iki 80 cm storio pilko grunto su smėlio, molio intarpais sluoksnis. 1,1 m gylyje pasiektas įžemis rudas molis.

Šurfe Nr. 3 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 4 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.17-20) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 3 ir šurfo Nr. 4 – 55 m atstumas. Šurfo koordinatės 601781.3 6027627.2 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio Giliau, iki 20 cm storio juodas gruntas su medžio šaknimis. Giliau pilko grunto sluoksnis iki 20 cm storio. Po juo, pilkas gruntas su smėlio intarpais iki 10 cm storio. Po juo iki 25 cm storio pilko grunto sluoksnis. Įžemis geltonas smėlis pasiektas 75 cm gylyje.

Šurfe Nr. 4 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 5 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.21-24.) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 4 ir šurfo Nr. 5 – 72 m atstumas. Šurfo koordinatės 601882.5 6027563.0 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Giliau, iki 20 cm storio žvyro sluoksnis. Po juo pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Po juo iki 40 cm storio pilko grunto sluoksnis. Įžemis smėlis pasiektas 1 m gylyje.

Šurfe Nr. 5 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 6 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.25-27) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 5 ir šurfo Nr. 6 – 56,5 m atstumas. Šurfo koordinatės 601836,5 6027511.5(LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm žvyringo smėlio sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio pilkos grunto sluoksnis. Po juo pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Įžemis smėlis pasiektas 90 cm gylyje.

Šurfe Nr. 6 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 7 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.28-31) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 6 ir šurfo Nr. 7 – 72 m atstumas. Šurfo koordinatės 601866.5 6027446.7 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio žvyro su tamsiai pilko grunto intarpais sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio pilkos grunto su smėlio intarpais sluoksnis. Po juo pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis iki 50 cm storio. Įžemis smėlis pasiektas 1 m gylyje.

Šurfe Nr. 7 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 8 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.32-35) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 7 ir šurfo Nr. 8 –47 m atstumas. Šurfo koordinatės 601841.0 6027407.2 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio geltono smėlio sluoksnis. Po juo geltono smėlio su moliointarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Įžemis smėlis pasiektas 90 cm gylyje.

Šurfe Nr. 8 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 9 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 36-39) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 8 ir šurfo Nr. 9 – 72,5 m atstumas. Šurfo koordinatės 601773.5 6087381.5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto su molio intarpais sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio šviesaus molio sluoksnis. Įžemis rusvas molis pasiektas 60 cm gylyje, PR šurfo kampe 80 cm gylyje.

Šurfe Nr. 9 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 10 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.40-43) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 9 ir šurfo Nr. 10 –59 m atstumas. Šurfo koordinatės 601718.66027361.2 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto su molio intarpais sluoksnis. Giliau, iki 10 cm storio šviesaus molio sluoksnis. Įžemis rusvas molis pasiektas 50 cm gylyje.

Šurfe Nr. 10 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 11 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.44-47) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 10 ir šurfo Nr. 11 –59 m atstumas. Šurfo koordinatės 601662.5 6027344.5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis. Giliau, iki 10 cm storio geltono smėlio sluoksnis. Įžemis geltonas smėlis pasiektas 45 cm gylyje.

Šurfe Nr. 11 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 12 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.48-52) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 11 ir šurfo Nr. 12 – 44 m atstumas. Šurfo koordinatės 601620.5 6027331.5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis. Giliau, iki 10 cm storio geltono smėlio sluoksnis. Įžemis geltonas smėlis pasiektas 50 cm gylyje.

Šurfe Nr. 12 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 13 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 53-55) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 12 ir šurfo Nr. 13 – 46 m atstumas. Šurfo koordinatės 601577.76027315.0 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 45 cm storio geltono smėlio sluoksnis (geologiniai sluoksniai). Įžemis geltonas smėlis pasiektas 50 cm gylyje.

Šurfe Nr. 13 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 14 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.56-59) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 13 ir šurfo Nr. 14 – 67 m atstumas. Šurfo koordinatės 601514.7 6027291.5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 20 cm storio pilko grunto sluoksnis, V šurfo dalyje suversti akmenys. Giliau, iki 30 cm storio žvyro su akmenukais sluoksnis. Po juo rusvo molio su žvyro tarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Įžemis rusvas molis pasiektas 90 cm gylyje.

Šurfe Nr. 6 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 15 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 60-63) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 14 ir šurfo Nr. 15 – 51 m atstumas. Šurfo koordinatės 601466.56027273.0 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 20 cm storio pilko grunto ir žvyro sluoksnis. Giliau, iki 30 cm storio geltono žvyringo smėlio sluoksnis. Po juo rusvo molio su žvyro, geltono smėlio tarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Įžemis geltonas smėlis pasiektas 90 cm gylyje.

Šurfe Nr. 15 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 16 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.64-67) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 15 ir šurfo Nr. 16 – 52 m atstumas. Šurfo koordinatės 601418.7 6027252.2 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 10 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio smėlio su akmenukais sluoksnis. Po juo smėlio su molio tarpais sluoksnis iki 30 cm storio. Įžemis molis pasiektas 70 cm gylyje.

Šurfe Nr. 16 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 17 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 68-71) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 16 ir šurfo Nr. 17 – 51 m atstumas. Šurfo koordinatės 601372.5 6027230.0 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 25 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 30 cm storio smėlio su pilko grunto tarpais sluoksnis. Įžemis smėlis pasiektas 65 cm gylyje.

Šurfe Nr. 17 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 18 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 72-75) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 17 ir šurfo Nr. 18 – 55,5 m atstumas. Šurfo koordinatės 601325.0 6027201.5 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 15 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 20 cm storio smėlio su pilko grunto tarpais sluoksnis. Įžemis smėlis pasiektas 50 cm gylyje, V šurfo dalyje įsigilinta iki 60 cm gylio.

Šurfe Nr. 18 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 19 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr. 76-79) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 18 ir šurfo Nr. 19 – 52 m atstumas. Šurfo koordinatės 601281.5 6027173.3 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 40 cm storio tamsiai pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 30 cm storio pilko grunto su smėlio intarpais sluoksnis. Po juo iki 30 cm storio geltono smėlio sluoksnis. Įžemis balsvas smėlis pasiektas 1,1 m gylyje.

Šurfe Nr. 19 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 20 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.80-83) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 19 ir šurfo Nr. 20 – 52 m atstumas. Šurfo koordinatės 601238.3 6027145.0 (LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 30 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 30 cm storio pilko grunto su smėlio intarpais, akmenimis sluoksnis. Po juo iki 40 cm storio geltono smėlio sluoksnis. Įžemis smėlis pasiektas 1,1 m gylyje.

Šurfe Nr. 19 nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

Šurfas Nr. 21 (žr. situacijos planas brėžinys Nr. 1; foto nr.84-87) 1 x 1 m dydžio. Tarp šurfo Nr. 20 ir šurfo Nr. 21 – 43 m atstumas. Šurfo koordinatės 601203.0 6027120.7(LKS).

Viršutinis velėnos sluoksnis iki 10 cm storio. Po juo iki 40 cm storio pilko grunto sluoksnis. Giliau, iki 60 cm storio smėlio su molio, pilko grunto intarpais, sluoksnis. Įžemis smėlis pasiektas 1,1 m gylyje.

Šurfe Nr. nerasta vertingo archeologinio sluoksnio, tirtieji sluoksniai be radinių.

IŠVADOS

2014 m. lapkričio mėnesį buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai Kurmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zonoje, Šalčininkų r., Kurmelionių k. Tyrimų metu buvo ištirtas dvidešimt vienas 1 x 1 m dydžio šurfas, viso ištirtas 21 m² bendras plotas. Suprojektuotos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje, kuri patenka į Kurmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zoną, žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu fiksuotas 0,5–1,3 m storio, 4–6 horizontų, XIX – XXI a. permaišytas, supiltinis kultūrinis sluoksnis, su keliais pavieniais to laikotarpio radiniais.

Pirmas šurfas tirtas Kurmelionių k., Kurmelionių g. sklype nr. 33, 50 m atstumu V kryptimi nuo važiuojamosios Kurmelionių g. dalies. Tirtame šurfe fiksuoti supiltiniai žvyro su akmenimis ir pilkos žemės su žvyro, smėlio, intarpais sluoksniai. R šurfo dalyje, 0,60 m gylyje rastos kelios kaimiškos buitinės keramikos šukės. Įžemis, geltonas smėlis šiame šurfe pasiektas 1,05 m gylyje. Šurfai nr. 2 – 7 tirti palei Kurmelionių g., R pusėje, Š-PR kryptimi. Atstumas tarp šurfų šioje trasos atkarpoje 50-56 m. Tirtuose šurfuose fiksuoti apie 0,90 – 1,30 m storio iki 4-5 horizontų supiltiniai sluoksniai. Tirtame šurfe nr. 3, 50 cm gylyje, pilkos žemės sluoksnyje aptikti keli smulkūs kaimiškos buitinės keramikos fragmentai. Šurfai nr. 8 – 21 tirti palei kelią link Negibėnų km., P pusėje, išdėstyti būsimos trasos atkarpoje kas 40-50-58 m, RV kryptimi. Tirtuose šurfuose fiksuoti apie 0,50 – 1,10 m storio iki 4-6 horizontų supiltiniai sluoksniai. Tirtuose šurfuose archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio ir radinių neaptikta.

Suprojektuotos šviesolaidinio kabelio trasos vietoje, kuri patenka į Kurmelionių piliakalnio su gyvenviete (24119) apsaugos zoną, apie 1017 m ilgio atkarpoje, tirtuose šurfuose archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio ir radinių neaptikus tolimesni archeologiniai tyrimai trasos vietoje netikslingi.

BRĖŽINIŲ IR NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

Brėžiniai

1. Situacijos planas.

Nuotraukos

1. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš P pusės.

2. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš V pusės.

3. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš R pusės.

4. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš ŠV pusės.

5. Šurfas nr. 1, Š pjūvis.

6. Šurfas nr. 1 P pjūvis.

7. Šurfo nr. 1 V pjūvis

8. Šurfo nr. 1 R pjūvis

9. Šurfo nr. 2 Š pjūvis

10. Šurfo nr. 2 P pjūvis

11. Šurfo nr. 2 V pjūvis

12. Šurfo nr. 2 R pjūvis.

13. Šurfo nr. 3 Š pjūvis

14. Šurfo nr. 3 P pjūvis

15. Šurfo nr. 3 V pjūvis

16. Šurfo nr. 3 R pjūvis

17. Šurfo nr. 4 Š pjūvis

18. Šurfo nr. 4 P pjūvis

19. Šurfo nr. 4 V pjūvis

20. Šurfo nr. 4 R pjūvis

21. Šurfo nr. 5 Š pjūvis

22. Šurfo nr. 5 P pjūvis

23. Šurfo nr. 5, V pjūvis.

24. Šurfo nr. 5 R pjūvis.

- 25.Šurfo nr. 6 Š pjūvis
- 26.Šurfo nr. 6 P pjūvis
- 27.Šurfo nr. 6 R pjūvis
- 28.Šurfo nr. 7 Š pjūvis
- 29.Šurfo nr. 7 P pjūvis
- 30.Šurfo nr. 7 V pjūvis
31. Šurfo nr. 7 R pjūvis
- 32.Šurfo nr. 8 Š pjūvis
- 33.Šurfo nr. 8 P pjūvis
- 34.Šurfo nr.8 V pjūvis
- 35.Šurfo nr. 8 Š R pjūvis
- 36.Šurfo nr. 9 Š pjūvis
- 37.Šurfo nr. 9 P pjūvis
- 38.Šurfo nr. 9 V pjūvis
- 39.Šurfo nr. 9 R pjūvis
- 40.Šurfo nr. 10 Š pjūvis
- 41.Šurfo nr. 10 P pjūvis
- 42.Šurfo nr. 10 V pjūvis
- 43.Šurfo nr. 10 R pjūvis
- 44.Šurfo nr. 11 Š pjūvis
- 45.Šurfo nr. 11 P pjūvis
- 46.Šurfo nr. 11 V pjūvis
- 47.Šurfo nr. 11 R pjūvis
- 48.Šurfo nr. 12 Š pjūvis
- 49.Šurfo nr. 12 P pjūvis
- 50.Šurfo nr. 12 V pjūvis
- 51.Šurfo nr. 12 R pjūvis
- 52.Šurfo nr. 13 Š pjūvis
- 53.Šurfo nr. 13 P pjūvis.

- 54.Šurfo nr. 13 V pjūvis
- 55.Šurfo nr. 13 R pjūvis
- 56.Šurfo nr. 14 Š pjūvis
- 57.Šurfo nr. 14 P pjūvis
- 58.Šurfo nr. 14 V pjūvis
- 59.Šurfo nr. 14 R pjūvis
- 60.Šurfo nr. 15 Š pjūvis
- 61.Šurfo nr. 15 P pjūvis
- 62.Šurfo nr. 15 V pjūvis
- 63.Šurfo nr. 15 R pjūvis
- 64.Šurfo nr. 16 Š pjūvis
- 65.Šurfo nr. 16 P pjūvis
- 66.Šurfo nr. 16 V pjūvis
- 67.Šurfo nr. 16 R pjūvis
- 68.Šurfo nr. 17 Š pjūvis
- 69.Šurfo nr. 17 P pjūvis
- 70.Šurfo nr. 17 V pjūvis
- 71.Šurfo nr. 17 R pjūvis
- 72.Šurfas nr. 18 R pjūvis
- 73.Šurfo nr. 18 P pjūvis
- 74.Šurfo nr. 18 V pjūvis
- 75.Šurfo nr. 18 Š pjūvis
- 76.Šurfo nr. 19 P pjūvis
- 77.Šurfo nr.19 V pjūvis
- 78.Šurfo nr. 19 R pjūvis
- 79.Šurfo nr. 20 Š pjūvis
- 80.Šurfo nr. 20 P pjūvis
- 81.Šurfo nr. 20 V pjūvis
- 82.Šurfo nr. 20 R pjūvis

- 83.Šurfo nr. 21 Š pjūvis
- 84.Šurfo nr. 21 P pjūvis
- 85.Šurfo nr. 21 V pjūvis
- 86.Šurfo nr. 21 R pjūvis
- 87.Po tyrimų, šurfo nr. 6 vieta
- 88.Po tyrimų, šurfo nr. 7 vieta
- 89.Po tyrimų, Kurmelionių g.
- 90.Po tyrimų, Kurmelionių g.
- 91.Po tyrimų, Kurmelionių g.
- 92.Po tyrimų, Kurmelionių g.
- 93.Po tyrimų, Kurmelionių g.
- 94.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 95.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 96.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 98.97.Po tyrimų,palei Negibėnų kelią
- 99.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 100.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 101.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 102.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 103.Po tyrimų Negibėnų kelias
- 104.Po tyrimų, Negibėnų kelias
- 105.Po tyrimų Negibėnų kelias
- 106.Po tyrimų, palei Negibėnų kelią
- 107.Po tyrimų, palei Negibėnų kelią
- 108.Po tyrimų, palei Negibėnų kelią

1. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš P pusės.

2. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš V pusės.

3. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš R pusės.

4. Tyrimų vietos bendras vaizdas iš ŠV pusės.

5. Šūrfas nr. 1, Š pjūvis.

6. Šūrfas nr. 1 P pjūvis.

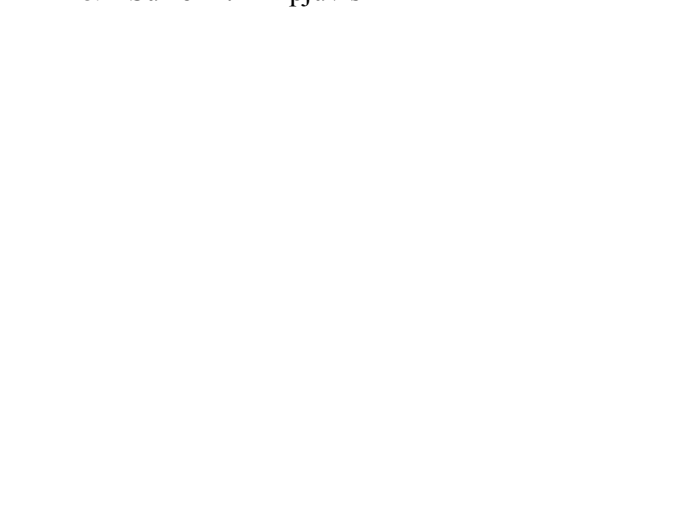
7. Šurfo nr. 1 V pjūvis

8. Šurfo nr. 1 R pjūvis

9. Šurfo nr. 2 Š pjūvis

10. Šurfo nr. 2 P pjūvis

11. Šurfo nr. 2 V pjūvis

12. Šurfo nr. 2 R pjūvis.

13. Šurfo nr. 3 Š pjūvis

14. Šurfo nr. 3 P pjūvis

15. Šurfo nr. 3 V pjūvis

16. Šurfo nr. 3 R pjūvis

17. Šurfo nr. 4 Š pjūvis

18. Šurfo nr. 4 P pjūvis

19. Šurfo nr. 4 V pjūvis

20. Šurfo nr. 4 R pjūvis

21. Šurfo nr. 5 Š pjūvis

22. Šurfo nr. 5 P pjūvis

23. Šurfo nr. V pjūvis.

24. Šurfo nr. 5 R pjūvis.

25. Šurfo nr. 6 Š pjūvis

26. Šurfo nr. 6 P pjūvis

27. Šurfo nr. 6 R pjūvis

28. Šurfo nr. 7 Š pjūvis

29. Šurfo nr. 7 P pjūvis

30. Šurfo nr. 7 V pjūvis

31. Šurfo nr.7 R pjūvis

32. Šurfo nr. 8 Š pjūvis

33. Šurfo nr. 8 P pjūvis

34. Šurfo nr. V pjūvis

35. Šurfo nr. 8 Š R pjūvis

36. Šurfo nr. 9 Š pjūvis

37. Šurfo nr. 9 P pjūvis

38. Šurfo nr. 9 V pjūvis

39. Šurfo nr. 9 R pjūvis

40. Šurfo nr. 10 S pjūvis

41. Šurfo nr. 10 P pjūvis

42. Šurfo nr. 10 V pjūvis

43. Šurfo nr. R pjūvis

44. Šurfo nr. 11 Š pjūvis

45. Šurfo nr. 11 P pjūvis

46. Šurfo nr. V pjūvis

47. Šurfo nr. 11 R pjūvis

48. Šurfo nr. 12 Š pjūvis

49. Šurfo nr. 12 P pjūvis

50. Šurfo nr. 12 V pjūvis

51. Šurfo nr. 12 R pjūvis

52. Šurfo nr. 12 Š pjūvis

53. Šurfo nr. 13 P pjūvis.

54. Šurfo nr. 13 V pjūvis

55. Šurfo nr. 13 R pjūvis

56. Šurfo nr. 14 Š pjūvis

57. Šurfo nr. 14 P pjūvis

58. Šurfo nr. 14 V pjūvis

59. Šurfo nr. 14 R pjūvis

60. Šurfo nr. 15 Š pjūvis

61. Šurfo nr. 15 P pjūvis

62. Šurfo nr. 15 V pjūvis

63. Šurfo nr. 15 R pjūvis

64. Šurfo nr. 16 S pjūvis

65. Šurfo nr. 16 P pjūvis

66. Šurfo nr. 16 V pjūvis

67. Šurfo nr. 16 R pjūvis

68. Šurfo nr. 17 Š pjūvis

69. Šurfo nr. 17 P pjūvis

70. Šurfo nr. 17 V pjūvis

71. Šurfo nr. 17 R pjūvis

72. Šurfas nr. 18 R pjūvis.

73. Šurfo nr. 18 P pjūvis

74. Šurfo nr.18 V pjūvis

75. Šurfo nr. 18 R pjūvis

76. Šurfo nr. 19 Š pjūvis

77. Šurfo nr. 19 P pjūvis

78. Šurfo nr.19 V pjūvis

79. Šurfo nr. 19 R pjūvis

80. Šurfo nr. 20 Š pjūvis

81. Šurfo nr. 20 P pjūvis

82. Šurfo nr. 20 V pjūvis

83. Šurfo nr. 20 R pjūvis

84. Šurfo nr. 21 Š pjūvis

85. Šurfo nr. 21 P pjūvis

86. Šurfo nr. 21 V pjūvis

87. Šurfo nr. 21 R pjūvis

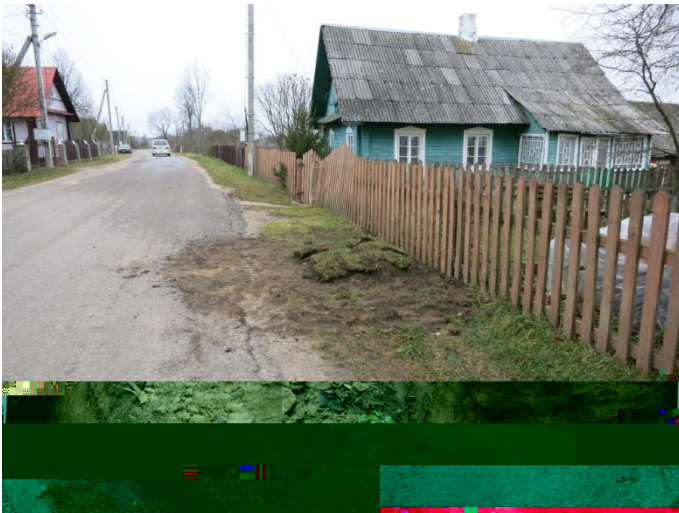
88. Po tyrimų, šurfo nr. 6 vieta

89. Po tyrimų, šurfo nr. 7 vieta

90. Po tyrimų, Karmelionių g.

91. Po tyrimų, Kurlmelionių g.

92. Po tyrimų, Kurlmelionių g.

93. Po tyrimų, Kurlmelionių g.

94. Po tyrimų, Negibėnų kelias

95. Po tyrimų, Negibėnų kelias

96. Po tyrimų, Negibėnų kelias

97. Po tyrimų, Negibėnų kelias

98. Po tyrimų, Negibėnų kelias

99. Po tyrimų, Negibėnų kelias

100. Po tyrimų, Negibėnų kelias

101. Po tyrimų, Negibėnų kelias

102. Po tyrimų Negibėnų kelias

103. Po tyrimų, Negibėnų kelias

104. Po tyrimų Negibėnų kelias

105. Po tyrimų, palei Negibėnų kelią

106. Po tyrimų, palei Negibėnų kelią

107. Po tyrimų, palei Negibėnų kelią

PRIEDAI:

1. Archeologinių tyrimų projekto kopija.
2. Archeologinių tyrimų leidimo kopija.
3. Kompaktinė plokštelė (CD): Ataskaita.